

Niet door met de doorstroomtoets



Waarom deze beweging?

De doorstroomtoets selecteert te vroeg en te smal

De toets vergelijkt kinderen op basis van een beperkte definitie van 'kansen' en laat brede ontwikkeling en welzijn buiten beschouwing. Vier scholen hebben besloten de doorstroomtoets niet langer verplicht af te nemen en dat heeft veel media-aandacht gekregen. Lees [hier het persbericht](#) en de verwijzingen naar artikelen.

**Ieder kind écht zien:
Geef kinderen de ruimte om te
groeien!**



Wat zegt onderzoek?

Uit het [proefschrift](#) van Karen Heij over de eindtoets blijkt o.a. dat de toets:

- **Kansenongelijkheid vergroot:** Kinderen uit sociaal-economisch sterkere milieus scoren vaak beter.
- **Een beperkte weergave van talenten biedt:** Creativiteit en sociaal-emotionele vaardigheden worden niet gemeten.
- **Hoge prestatiedruk op kinderen legt:** Dit kan een negatief effect hebben op motivatie en zelfbeeld.
- **Scholen prikkelt om strategisch te handelen:** Onderwijs wordt soms aangepast aan de toets in plaats van aan de leerling.



Leve het Onderwijs! is een beweging van schoolbestuurders en onderwijsprofessionals die geloven in een nieuwe manier van besturen. Van controleren naar vertrouwen. Van sturing naar ruimte geven, transparant zijn en in dialoog. Aan de hand van ons [manifest](#) delen we ervaringen, doen we (wetenschappelijk) onderzoek naar de nieuwe manier van besturen, en laten we ons geluid horen bij beleidsmakers. Leve het Onderwijs! is een beweging van verschillmakers in het onderwijs die vragen blijven stellen, zodat leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen. **Doe je mee? Onderteken [hier ons manifest](#)!**

Wat speelt er nu?

Inspectie en Ministerie

Ondanks erkenning van de tekortkomingen van de doorstroomtoets, houdt de Inspectie vast aan de wet (WPO). De staatssecretaris heeft de betrokken besturen een voornemen tot een spoedaanwijzing wegens wanbeheer opgelegd, een disproportionele maatregel waartegen we in verweer gaan.

Breed draagvlak voor verandering

De vier scholen die nu naar voren zijn gestapt, staan niet alleen. Ongeveer 50 scholen van 15 besturen werken al aan een onderwijspraktijk waarin brede ontwikkeling centraal staat, zonder afhankelijk te zijn van gestandaardiseerde toetsen.

Maatschappelijk debat groeit

Door de positieve media-aandacht zien we dat dit thema breed leeft. Het raakt niet alleen de doorstroomtoets, maar ook de kern van ons onderwijssysteem waarin kinderen op 11-jarige leeftijd worden gesorteerd op basis van een smalle definitie van 'kansen'. Dit gesprek speelt in het primair en voortgezet onderwijs, maar ook bij ouders, onderwijsprofessionals en werkgevers.

Onderwijskwaliteit is op orde

Inspectiebezoeken bevestigen dat de desbetreffende scholen die de keuze van het afnemen van de doorstroomtoets bij ouders laten, de brede ontwikkeling van hun leerlingen goed in beeld hebben. Leerlingen worden goed gevolgd en ondersteund in hun proces. De onderwijskwaliteit is op orde. Het bestuur is eerder positief beoordeeld.

Wettelijk spanningsveld

De verplichte doorstroomtoets (WPO) botst met Artikel 29 van het VN-Kinderrechtenverdrag, dat stelt dat onderwijs gericht moet zijn op brede ontwikkeling, inclusief sociale, emotionele en creatieve vaardigheden. Ook in de Wet op het primair onderwijs (artikel 8) en de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (artikel 26) wordt nergens 'selecteren op niveau' genoemd als doel van onderwijs.

Wat willen we bereiken?

Een eerlijke kans voor ieder kind

Het huidige systeem, gebaseerd op vroege selectie en gestandaardiseerde toetsing, beperkt de kansen van leerlingen en legt onnodige druk op scholen en leerlingen. Dit terwijl internationaal bewezen is dat uitgestelde selectie en een bredere benadering van leerlingontwikkeling niet alleen mogelijk, maar ook wenselijk zijn.

We willen de dialoog voeren over:

- **De vroege selectie van kinderen** en de noodzaak van een flexibeler onderwijssysteem. Dit sluit aan bij het advies van de Onderwijsraad ('[Later selecteren, beter differentiëren](#)').
- **De perverse prikkels van toetsing**, waarbij scholen beoordeeld worden op toetsresultaten in plaats van brede ontwikkeling. De PO-Raad en VO-Raad onderkennen dat vroege selectie nadelige gevolgen heeft voor kansengelijkheid en pleiten daarom voor '[kansrijk onderwijsstelsel](#)' en een latere selectie.



Wat kun jij doen?

Verhaal breed delen

Deel ons verhaal in je netwerk, op sociale media en binnen je organisatie. Het is cruciaal dat het brede draagvlak zichtbaar blijft. Gebruik de socials en andere kanalen om de boodschap te verspreiden.

Laat je stem horen!

Gezamenlijk deze beweging versterken

Wat kun jij binnen jouw stichting doen? Hoe kunnen we elkaar ondersteunen?

- ✉ Neem contact met ons op als je wilt meedenken of een vervolgstap wilt zetten door mee te doen aan [onze trajecten](#).
communicatie@levehetonderwijs.nl

Zelf stappen zetten door te stoppen met de doorstroomtoets

Samen zetten we een beweging in gang. De keuze om af te stappen van de doorstroomtoets vereist een stevig fundament, zoals beschreven in de [bestuurlijke handreiking van Leve Het Onderwijs!](#).

